

หนังสือพิมพ์ มติชน

วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10536

หมากเงาะก็ได้ เชาชะกัด้

คอลัมน์ รื่นรุ่ม ร่มเยศ

โดย เสฐียรพงษ์ วรรณปก

วันอาทิตย์ที่แล้ว เรื่องหลวงพ่อดัมมวิตกโกมีผิดพลาดครับ
ข้อความว่า "วันคล้ายวันมรณภาพครบ 20 ปี" ผิดครับ ท่าน
มรณภาพ วันที่ 8 มกราคม 2514 มกราคม 2550 ก็ครบ 36 ปีพอดี
ขออภัยในความผิดพลาด

วันนี้จั่วหัวคอลัมน์เป็นภาษาอีสาน ผู้อ่านหลายท่านคงงง ผมเอง
ตอนแรกๆ ก็งง พอรู้เรื่องก็หัวร่อก๊าก ความหมายก็คือ "ลูกเงาะก็
ได้ หยุดเสี้ยกัด้" ประมาณนั้น หลวงพ่อดัมมวิตกโก (หลวงพ่อฟิล
ลิปส์ จอห์นโรเบิร์ต) ที่แรกผมว่าหลวงพ่อบ้านบ้านผม แต่มา
รู้ภายหลังว่าท่านเป็นพระต่างชาติ ลูกศิษย์หลวงพ่อบ้านบ้านผม
เป็นเจ้าของวัดบ้านนาชาติ

หลวงพ่อบอกว่า วันหนึ่งท่านพบพระภิกษุรูปหนึ่งที่มาร่วมงาน
คล้ายวันมรณภาพของหลวงพ่อบ้านบ้านผม ที่วัดหนองป่าพง ท่านได้
สนทนากับพระรูปนั้น พระรูปนั้นพูดว่า สมัยท่านยังเด็กอายุ 3 ขวบ
คุณยายพาไปหาหลวงปู่ขาว นำอาหารไปถวายท่าน

เด็ก 3 ขวบ ไปเห็นเงาะที่โยมใส่บาตร พระท่านเอาเงาะใส่ฝา
บาตรวางไว้ข้างๆ เด็กไม่เคยเห็นเงาะมาก่อน เขาเห็นเงาะที่แกะ
เปลือกออกสีเขาวนากิน แต่เปลือกมันประหลาดจัง มีสีแดงสีเขียว
มีขนยาวๆ ไม่เคยเห็น เขาจ้องดูด้วยความสนใจ ในใจคิดว่า เนื้อ
หมากไม่ประหลาดนี่คงอร่อยนะ นากินจัง

หลวงปู่รู้ว่าเขาคิดอะไร จึงเรียกเด็กกระเถิบมาใกล้ๆ แล้วถามว่า
อยากกินเงาะไหม เด็กตอบว่า อยากกิน

จากนั้นหลวงปู่จึงบอกว่า มาแลกกัน ถ้าหนูนั่งสมาธิให้หลวงปู่เห็น หลวงปู่จะให้กินเงาะทั้งฝ้าบาตรนี้เลย เด็กถามว่า นั่งสมาธิทำอย่างไร หลวงปู่บอกว่า นั่งขัดสมาธิ ขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย หลับตา ให้ภาวนาไปด้วย เด็กถามว่า ภาวนาทำอย่างไร หลวงปู่พูดเป็นภาษาอีสานว่า

"ให้ภาวนาว่า หมากเงาะ หมากเงาะ หมากเงาะ"

ภาษากลางก็ว่า "ลูกเงาะ ลูกเงาะ ลูกเงาะ"

"หมากเงาะก็ได้" หลวงปู่บอก เพราะเด็กเป็นเด็กอีสาน ให้ภาวนาด้วยภาษาอีสานดีกว่า

นี่คือที่มาของชื่อหนังสือเล่มนี้

หลวงปู่ญาณธัมโมเล่าว่า เด็กคนนั้นนั่งสมาธิ ภาวนาว่า "หมากเงาะ หมากเงาะ หมากเงาะ" ตามที่หลวงปู่บอก ขณะภาวนาหมากเงาะหมากเงาะ เด็กก็อยากกินลูกเงาะเต็มที จนเลียริมฝีปากไปด้วย (น้ำลายไหลหรือเปลา หลวงพ่อไม่บอก)

ขณะภาวนาไป นานเข้า นานเข้า จิตใจก็เป็นหนึ่ง แล้วเกิดแสงสว่าง เหมือนอยู่ในอีกโลกหนึ่ง สบาย เหมือนกายหาย จิตใจเหมือนมีความสุขมากๆ และรู้สึกอยู่ในอาการอย่างนั้น

ไม่นานก็ได้ยินระฆังดังขึ้น ลืมตาขึ้น หลวงปู่ นั่งสมาธิเฝ้าอยู่ หมากเงาะก็ยิ่งเต็มฝ้าบาตรของท่าน แต่เวลาเด็กมองซ้ายขวาไม่มีพระเณรอยู่ในศาลาเลย ญาติโยมอื่นๆ ก็หายไปด้วย มีแต่หลวงปู่กับเด็กน้อยสองคนเท่านั้น

เสียงระฆังคือเสียงเรียกให้พระเณรลงมากวาดลานวัด เป็นเวลาบ่าย 3 โมง เด็กนั่งสมาธิตั้งแต่เช้าถึงบ่าย 3 โมง รวม 8 ชั่วโมงพอดี

เมื่อออกจากสมาธิแล้ว หลวงปู่ก็ให้หมากเงาะทั้งฝ้าบาตร เด็กคนนั้นก็กินลูกเงาะทั้งหมดด้วยเพราะอยากกิน หลวงปู่เรียกคุณยาย

เด็กน้อยมาบอกว่า

"เด็กคนนี้จะประโยชน์แก่พระศาสนาต่อไป"

เด็กคนนั้นก็คือ พระภิกษุรูปที่หลวงพ่อดำญาณธัมโมได้สนทนาด้วยในวันคล้ายวันมรณภาพของหลวงปู่ช้านั่นเอง ท่านไม่บอกว่าเป็นใคร อยู่ที่ไหน

เราจะเห็นว่า ถ้าจิตเราสนใจอะไร มีความตั้งใจมั่นในอารมณ์เดียว ก็สามารถที่จะรวมเป็นสมาธิได้ เหตุที่จะทำให้จิตเป็นสมาธิสมาธินั้น ก็ต้องทำให้ใจให้จดจ่อในกุศลธรรม จดจ่อในสิ่งที่ทำให้จิตใจผ่องใส จิตใจสะอาด จิตใจเกิดความเอิบอิ่ม ความสบายในอารมณ์นั้น

หลวงพ่อดำขยายต่อไปว่า

"จิตที่เป็นสมาธินั้นจะมีอานิสงส์ (ผลดี) 4 ประการคือ ทำให้มีความสงบสุขเกิดขึ้น ความสงบและความสุขมาด้วยกัน ความสงบนั้นเป็นสิ่งที่เราปรารถนา เป็นความสงบปราศจากอารมณ์ และความสงบนั้นคือความสบายทั้งจิตทั้งใจเรา และเกิดความบริสุทธิ์ เราจะเข้าถึงจิตที่บริสุทธิ์ที่สะอาด สะอาดจากอะไร สะอาดจากนิวรณ์ (กิเลสเครื่องปิดกั้นความเจริญก้าวหน้า) และเราจะได้เข้าถึง จิตที่มีพลัง มีกำลังมีอำนาจทำให้เราอัศจรรย์ในอำนาจของจิตนี้ และเกิดความสว่างไสว คือแสงที่สว่างไสวจ้ามืด ทำให้เรารู้สึกว่า จิตก็อัศจรรย์"

สรุปด้วยคำพูดของผมคือ จิตที่เป็นสมาธิจะมีลักษณะ 4 ประการคือ

- (๑) เกิดความสงบ
- (๒) เกิดความบริสุทธิ์
- (๓) เป็นจิตมีพลัง
- (๔) เกิดความสว่างไสว

หลวงพ่อดำญาณธัมโมเทศน์ต่อไปว่า มีเณรรูปหนึ่งที่วัดหนองป่าพงสมัยหลวงปู่ชาวยังมีชีวิตอยู่ หลวงพ่อท่านเทศน์นานมาก บางครั้งตลอดทั้งคืน พระทั่วไปต้องอดทน ต่อสู้กับทุกขเวทนา

วันหนึ่งหลวงพ่อบรรพชาสมาธิ เณรก็ไปฟัง นั่งฟังจนถึงตี 3 เณรก็ไม่ลุกจากอิริยาบถนั่งสมาธิ นั่งตลอดช่วงเช้า จนพระออกบิณฑบาต เณรก็ยังนั่งอยู่ นั่งต่อจนพระทั่วไปกลับจากบิณฑบาต เณรก็ไม่ลุกขึ้นมาฉันเช้า จนกระทั่งถึง 10 โมงเช้า จึงออกจากสมาธิ พระทั้งหลายก็ร้องว่า "โธ่ เณรนี้อัศจรรย์จริงๆ นั่งสมาธิตั้งนาน"

เณรเล่าให้ฟังว่า คือนั้นหลวงพ่อบรรพชา เณรเบื่อมาก อยากกลับไปนอน แต่หลวงพ่อก็ไม่หยุดเทศน์สักที เบื่อแสนเบื่อ จึงภาวนาเป็นภาษาอีสานว่า "เซาชะ เซาชะ เซาชะ เซาชะก็ดี"

ความหมายก็คือ "หยุดเถอะ หยุดเถอะ หยุดเสียก็ดี"

ภาวนาไปจิตก็จดจ่ออยู่กับเรื่องอยากให้หลวงพ่อเลิกเทศน์ พลันจิตก็พลิกเป็นปัญญาว่า ตนเองทำไมไม่เลิก ไม่เลิกคิดในแง่ไม่ดี ทำไมไม่เลิกในการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร ทำไมยังโง่อยู่ ทำไมไม่เกิดธรรม ไม่เกิดแสงสว่าง

ก็เลยเอาเลิกเถอะ เลิกเถอะ เป็นข้อกรรมฐาน เป็นกุศลจิตทำให้เลิกการบ่น ให้เลิกสิ่งที่เป็นอกุศล ให้เลิกสิ่งที่ไม่ดี จนจิตรวมเป็นสมาธิกรรมฐาน

นี่คือที่มาของหัวข้อเรื่อง ท่อนที่สองว่า "เซาชะก็ดี"

ในเรื่องนี้ ท้ายสุดเราก็ได้ภิกษุสามเณรรวมสองรูป รูปแรกอยากกินเงาะ ถึงกับยอมภาวนา "หมากเงาะ หมากเงาะ" แต่พอภาวนาไปจิตก็เป็นสมาธิ แน่วตั้ง จนนั่งตลอดเวลานานยังไม่ลุกจากสมาธิ

รูปที่สอง ฟังเทศน์ยาวนานมาก เบื่อ เมื่อไหร่หลวงพ่อก็เลิกเทศน์ชะที่ จึงเปลวภาวนาว่า "เซาชะ เซาชะ" เทศน์อยู่ได้ อะไรประมาณนั้น ภาวนาไป จิตก็พลิกกลับ ปัญญาที่เกิดขึ้น ทำไมเราอยากให้หลวงพ่อหยุด ทำไมเราไม่หยุดคิดอกุศล และแล้วก็เอาเสียงภาวนานั้นเป็นอารมณ์กรรมฐาน จิตก็เป็นสมาธิแน่วตั้ง จนกระทั่งนั่งไม่เลิก นั่งได้นานที่สุด

อ่านกัณฑ์เทศน์ของหลวงพ่อกแล้ว ทำให้ได้ความคิดและความรู้
อย่างดี ท่านเทศน์ง่ายๆ เล่าเรื่องดูเหมือนผิวเผิน แต่แฝงแง่ธรรม
ปฏิบัติลึกซึ้ง อันหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดก็คือ พระอาจารย์กรรมฐานนั้น
ท่านย่อมรู้จักจริตนิสัย แนวโน้ม ความถนัด ของศิษย์แต่ละคนอย่างดี
ว่าคนไหนควรให้ฝึกฝนด้วยเทคนิควิธีใด จึงจะได้ผล

เสน่ห์ของการสอนธรรมของพระอาจารย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
ทั้งหลายอยู่ตรงนี้ครับ บางรูป "เทศน์ด้วยการไม่เทศน์" ก็ได้ผล
มหาศาล ผิดกับพระนักเทศน์ทั่วไปที่ตะโกนปาวๆ ผ่านสื่อต่างๆ
เสียอีก